

S P R A W O Z D A N I E

z realizacji

**Gminnego Programu
Promocji Zdrowia Psychicznego
i Zapobiegania Zaburzeniom Psychicznym
na lata 2012-2015**

w 2014 roku

Gminny Program Promocji Zdrowia Psychicznego i Zapobiegania Zaburzeniom Psychicznym na lata 2012-2015 ustanowiony został uchwałą nr XV/191/12 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 12 kwietnia 2012 r. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Miasta Świdnicy, w szczególności narażonych na niekorzystny wpływ czynników zagrażających ich zdrowiu psychicznemu, osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich. W jego realizacji uczestniczyli specjaliści, instytucje i organizacje realizujące działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego mieszkańców Gminy Miasta Świdnicy oraz pełniące funkcje wspierające.

Cel szczegółowy 1.

Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności efektywnego radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

1.1. Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie promocji zdrowia psychicznego i różnych aspektów zaburzeń psychicznych, w tym rozwijanie postaw tolerancji wobec osób cierpiących na zaburzenia psychiczne.

wskaźniki realizacji działań

1. Starostwo Powiatowe w Świdnicy realizowało Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Mieszkańców Powiatu Świdnickiego na lata 2011-2015 – 788 odbiorców

źródło: Starostwo Powiatowe

2. Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 16 „Słoneczko” przeprowadziło warsztaty dla rodziców dzieci z autyzmem informujące o możliwościach i sposobach terapii – 8 warsztatów, 57 uczestników

źródło: Miejskie Przedszkole Integracyjne nr 16 „Słoneczko”

3. świdnickie przedszkola realizowały projekty edukacyjne i wspierające, m.in.:

- Przyjaciele Zippiego
- Rozwój emocjonalny i seksualny dziecka w wieku przedszkolnym
- artykuły dla rodziców: O sztuce towarzyszenia dziecku, Słowa ranią – czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w zakresie diagnozy i objęcia opieką dzieci i ich rodziców
- badania i zajęcia logopedyczne dla dzieci

źródło: przedszkola nr 1, 3, 4, 6, 14, 15, 16

1.2. Działania edukacyjno-informacyjne w zakresie redukcji czynników ryzyka zagrażających zdrowiu psychicznemu, w tym w obszarze zapobiegania uzależnieniom i przemoc, kształtowania właściwych postaw rodzicielskich.

wskaźniki realizacji działań

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Młodzieżowym Domem Kultury przy organizacji projektu realizowanego w ramach profilaktyki uzależnień „Rock przeciw AIDS” – cyklicznej imprezy adresowanej do uczniów świdnickich gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, w formie konkursów wiedzy o HIV/AIDS, plastycznego i literackiego, happeningu oraz koncertu rokowego

2. w ramach Programu pn. „Warto wiedzieć” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- zlecił prelekcje dla klas III gimnazjów, prowadzone przez certyfikowanego specjalistę psychoterapii uzależnienia i funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji – 16 spotkań po 2 godz.
- opracowanie treści i wydruk w liczbie 500 szt. poradnika pt. „Dlaczego nie warto bić dzieci” propagującego wychowanie bez przemocy
- wydruk 5 artykułów prasowych, opublikowanych w 2 wydawnictwach lokalnych, opracowa-

nych przez: 2 psychologów, pracownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, certyfikowanego specjalistę psychoterapii uzależnień (2 artykuły)

- opracowanie, nagranie i 3 emisje w lokalnej telewizji filmu przybliżającego konsekwencje stosowania przemocy w rodzinie

3. na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowany był program wspierania rodziców i wychowawców w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą „Szkola dla rodziców i wychowawców”, w celu podniesienia umiejętności porozumiewania się i budowania silnej więzi między rodzicami a dziećmi:

- 8 edycji części I pn. „Budowanie relacji dorosły-dziecko”

- 4 edycje części II pn. „Wspieranie procesu budowania wzajemnych relacji między dziećmi”

- w każdej edycji odbyło się 10 spotkań po 4 godz.

- 139 uczestników

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. w ramach programu prewencyjnego „Bezpieczne Gimnazjum” Komenda Powiatowa Policji prowadziła spotkania i pogadanki na tematy obejmujące profilaktykę alkoholową i narkotykową oraz przemocy, w zakresie: zawartości alkoholu w organizmie, kryminogenności osób będących pod wpływem środków psychoaktywnych, pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, form i rodzajów przemocy, negatywnych skutków stosowania przemocy, konsekwencji zdrowotnych i prawnych stosowania przemocy, policyjnej procedury „Niebieskie Karty”

źródło: Komenda Powiatowa Policji

5. Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wspierania prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- konsultacje psychologiczne w żłobkach i przedszkolach – 20 odbiorców

- trening umiejętności wychowawczych w ramach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – 1 odbiorca

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

6. świdnickie szkoły podstawowe i gimnazja realizowały na rzecz uczniów, ich rodziców i kadry pedagogicznej programy w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy oraz w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in.:

- Drugi Elementarz – czyli program siedmiu kroków

- Tak czy Nie

- Saper – czyli jak rozminować agresję

- Przemoc w szkole

- Wiem, co robię

- Razem bez agresji i przemocy oraz wolni od uzależnień

- Jak rozwiązywać konflikty

- Czym jest uzależnienie

- Przemocy – STOP

- Spójrz inaczej

- Trzymaj formę

- Zawsze bezpiecznie, zawsze bezpieczni

- Wybieram zdrowie

- Wiem, rozumiem AIDS

- Jak mówić i słuchać – czyli o komunikacji w rodzinie

- spotkania dla rodziców ze specjalistami

- pedagogizacja rodziców poprzez spotkania i ulotki informacyjne

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 4, 6, 8, 105, gimnazja nr 1, 2, 3, 4

Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

2.1. Organizowanie działań wspierających w sytuacjach życiowych zagrażających zdrowiu psychicznemu, m.in. wynikających z bezrobocia, bezdomności.**wskaźniki realizacji działań**

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w latach 2013-2014 program aktywnej integracji społeczno-zawodowej „Uwierz we własne siły”:

- uczestnikami było 15 osób (11 kobiet, 4 mężczyzn) z wykształceniem nie wyższym niż średnie, nieaktywnych zawodowo, poszukujących pracy, zagrożonych wykluczeniem społecznym
- z uczestnikami zawarto kontrakty socjalne
- uczestnicy objęci zostali wsparciem materialnym oraz instrumentami aktywizacji społecznej, w tym:

- diagnozą funkcjonalności-dysfunkcjonalności rodziny
- wsparciem specjalistów
- szkoleniami w zakresie zarządzania budżetem domowym, dbania o czystość i porządek w gospodarstwie domowym, komunikacji i asertywności, zdrowego stylu życia i z zakresu potrzeb dziecka

aktywizacji edukacyjnej, w formie kursów zawodowych:

- opiekun osoby starszej i/lub niepełnosprawnej z językiem obcym
- sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i minimum sanitarnym-nowoczesny sprzedawca
- magazynier z obsługą wózka widłowego wraz z butlą gazową

i aktywizacji zawodowej, w tym:

- warsztaty grupowe z doradcą zawodowym
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym
- wszystkie osoby ukończyły formy przewidziane z projekcie

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej z powodu złych warunków materialnych:

- 1.883 rodziny (3.462 osoby w tych rodzinach) korzystały ze wsparcia we wszystkich formach
- 1.703 rodziny (3.182 osoby w tych rodzinach) korzystały z pomocy finansowej
- 83 bezdomnym zapewniono schronienie
- 753 osoby objęto Programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w tym:
  - 648 w formie posiłku
  - 105 w formie zasiłku celowego
- 1.841 osobom wypłacono zasiłki rodzinne
- 88 uczniom wypłacono zasiłki szkolne
- 555 uczniom wypłacono stypendia szkolne

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. na zlecenie Urzędu Miejskiego zadanie pn. Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, w zakresie zapewnienia schronienia i wsparcia osobom doznającym przemocy, realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, która udzieliła schronienia 14 osobom, w tym 5 dorosłym i 9 dzieciom, na okres od 30 dni do 12 miesięcy

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

4. na zlecenie Urzędu Miejskiego zadanie pn. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych uzależnieniami, przemocą realizowała Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”, która w ramach projektu „Świdnica dla Rodziny” zapewniła wsparcie asystenta rodziny 97 rodzinom, udzielała wsparcia pedagoga-specjalisty do spraw rodziny, psychologa i prawnika oraz realizowała działania terapeutyczne i mediacje

źródło: Fundacja Ziemi Świdnickiej na Rzecz Wspierania Profesjonalnej Pomocy „SKSK”

5. Urząd Miejski:

- wypłacił dodatek mieszkaniowy 508 rodzinom
- umorzył zaległości czynszowe i innych opłat związanych z umową najmu lokalu, w zamian za pracę w ramach wolontariatu 34 osobom

źródło: Referat Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.2. Wspieranie zdrowego psychicznie starzenia się.

wskaźniki realizacji działań

1. w ramach działalności placówki wsparcia dziennego Domu Dziennego Pobytu „Przystań” realizowano profilaktykę i prewencję psychologiczno-pedagogiczną zierającą do przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych oraz wydłużenia okresu samodzielnego funkcjonowania – placówka dysponuje 145 miejscami, w 2014 r. korzystało łącznie 155 pensjonariuszy, objętych działaniami Zespołu Terapeutyczno-Opiekuńczo-Rehabilitacyjnego, w tym:

- działaniami rehabilitacyjnymi:
    - kinezyterapia – 2.015 zabiegów
    - fizjoterapia – 1.880 zabiegów
    - masaż suchy – 1.520 zabiegów
  - zajęciami w ramach terapii zajęciowej:
    - zajęcia plastyczne, arteterapeutyczne i manualne
    - muzykoterapia
    - zajęcia taneczne
    - zajęcia teatralne
    - zajęcia kulinarne
    - zajęcia Pracowni Złotej Igły
    - zajęcia ruchowe, Nordic Walking, joga
    - zajęcia Śpiew przy gitarze
  - w ramach spotkań integracyjnych, wycieczek, imprez okolicznościowych
- źródło: Dom Dziennego Pobytu „Przystań” przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

2. na zlecenie Urzędu Miejskiego w ramach zadania pn. Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promujące zdrowy styl życia, projekt „Aktywni przez cały rok – przeciw depresji” realizował Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku:

- poszczególnymi działaniami objęto grupy do 40 osób
- wykłady z zakresu zdrowia publicznego – 6 godz.
- zajęcia warsztatowe fotograficzne – 10 godz.
- warsztaty z rękodzieła – 10 godz.
- zajęcia warsztatowe psychologiczne – 10 godz.
- zajęcia z gimnastyki w wodzie – 2 grupy po 10 godz.
- gimnastyka na sali, pilates, zumba – 20 godz.
- terenoterapia nordic walking – 20 godz.
- nauka gry w brydża – 2 grupy, 20 godz.
- zajęcia rekreacyjne z programem gier sprawnościowych – 10 godz.
- spotkania integracyjne – 10 godz. (od 30 do 70 osób)

źródło: Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku

Cel szczegółowy 3.

Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.1. Organizowanie dla osób z zaburzeniami psychicznymi form wsparcia w środowisku naturalnym, w tym prowadzenie bazy opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych, realizacja specjalistycznych usług opiekuńczych, prowadzenie mieszkania chronionego.**wskaźniki realizacji działań**

1. pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzą systematyczne rozeznanie wśród podopiecznych:
    - 113 osób ze zdiagnozowaną chorobą psychiczną
    - 33 osoby, wobec których istnieje podejrzenie występowania choroby psychicznej, niezdiagnozowanych
    - 12 osób ubezwłasnowolnionych całkowicie, w tym 11 z ustanowionym opiekunem
    - 2 osoby ubezwłasnowolnione częściowo z ustanowionym kuratorem
    - w ramach pracy socjalnej pracownicy 76 razy podejmowali działania wobec 52 osób, które znalazły się w stanie kryzysu psychicznego
  2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi bazę opiekunów prawnych osób całkowicie ubezwłasnowolnionych i kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych:
    - w bazie znajdują się 3 aktualne zgłoszenia kandydatów
    - skierowano 3 wnioski do sądu o przyznanie opiekuna i ustanowienie kuratora
  3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenia w ramach zadań zleconych z tytułu sprawowania opieki nad 12 osobami
  4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi mieszkanie chronione przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki – 3 osoby
  5. na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi realizował Caritas Diecezji Świdnickiej:
    - 8 świadczeniobiorców
    - 5.616 godzin usług
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.2. Grupy wsparcia dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.**wskaźniki realizacji działań**

- na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzono grupę wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich – spotkania odbywały się w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 1 raz w tygodniu w wymiarze 2 godzin:
- 48 spotkań
  - do 10 uczestników
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 4.

Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

4.1. Zapewnienie dostępności pomocy specjalistycznej w stanach kryzysu psychicznego.**wskaźniki realizacji działań**

1. na zlecenie Urzędu Miejskiego zadanie pn. Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania realizowała Parafia pw. Św. Józefa Oblubieńca w ramach Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej:
  - porady duszpasterza – 39 godz.
  - porady psychologiczne – 76 godz.
  - porady pedagogiczne – 120 godz.

- porady prawne – 76 godz.
  - porady Doradcy Życia Rodzinnego – 76 godz.
  - logopeda – 76 godz.
  - porady w ramach telefonu zaufania – 39 godz.
  - łącznie z porad skorzystało 367 osób, z czego 152 osoby jednorazowo
- źródło: Parafia pw. Św. Józefa Oblubieńca

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił udzielanie porad psychologicznych w Komendzie Powiatowej Policji podczas wspólnych dyżurów psychologa i policjanta, w ramach programu prewencyjnego „Niebieskie Popołudnie” – 123 godz., 90 osób dorosłych, 26 osób nieletnich

źródło: Jolanta Jadowska

3. Urząd Miejski sfinansował pracę psychologów udzielających konsultacji w 5 miejskich szkołach podstawowych i 4 gimnazjach – 4.642 udzielone konsultacje:

- konsultacje indywidualne:
  - 1.363 uczniów
  - 704 rodziców/opiekunów
  - 1.028 nauczycieli/wychowawców
- konsultacje grupowe:
  - 2.625 uczniów
  - 53 rodziców/opiekunów
  - 127 nauczycieli/wychowawców

źródło: szkoły podstawowe nr 4, 6, 8, 105, 315, gimnazja nr 1, 2, 3, 4

4. w ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 46 osobom, a z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystały 153 osoby

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

5. Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – 328 porad, 195 osób, w tym:
  - z powodu problemów związanych z chorobą psychiczną – 120 porad, 65 osób
- pomocy psychologicznej – 105 porad, 48 osób
- pomocy prawnej – 44 porady, 39 osób

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

6. na zlecenie Urzędu Miejskiego Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalny program terapeutyczny mający na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy, w tym:

- Zapobieganie Nawrotom Choroby, w zakresie wzmacniania motywacji do leczenia i trzeźwego życia – 14 uczestników, 13 sesji, 52 godz.
- Trening Umiejętności Służących Zdrowieniu, dla pacjentów po ukończeniu Podstawowego Programu Psychoterapii Uzależnień – 12 uczestników, 11 sesji, 44 godz.
- Poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 127 uczestników, 44 dyżury, 176 godz.
- Grupa pracy nad złością, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu radzenia sobie ze złością i asertywnego wyrażania złości – 13 osób, 12 sesji, 48 godz.
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu zatrzymania przemocy domowej – 9 osób, 20 sesji, 80 godz.

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów – 171 osób, 42 dyżury, 168 godz.
  - Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 14 uczestników, dwie 3 dniowe sesje, 50 godz.
  - Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w zakresie konstruktywnych zmian w zachowaniu w celu zatrzymania przemocy – 9 osób, 20 sesji, 80 godz.
- źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

4.2. Informowanie o formach i miejscach pomocy.

wskaźniki realizacji działań

1. informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl w zakładkach: Problem alkoholowy i Przemoc w rodzinie oraz na tablicach informacyjnych w siedzibach Ośrodka
2. informacja o działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie problematyki uzależnień oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest:
  - na stronach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl, w zakładce Aktualności
  - na stronach Urzędu Miasta: www.um.swidnica.pl
  - w lokalnych mediach
3. w ramach Programu pn. „Warto wiedzieć” Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił opracowanie treści i wydruk w liczbie 500 szt. poradnika pt. „Dlaczego nie warto bić dzieci”, zawierającego informacje o miejscach pomocy dla ofiar i sprawców przemocy
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej opracował ulotkę informującą o formach i miejscach uzyskania pomocy, która rozdawana jest m.in. w trakcie imprez o charakterze rodzinnym, jak festyny, kiermasze

4.3. Opracowanie procedur postępowania w indywidualnych przypadkach.

wskaźniki realizacji działań

- w opracowanie procedur postępowania w indywidualnych przypadkach zaangażowani są pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym – Zespół do spraw zdrowia psychicznego wypracował procedury:
- naboru kandydatów na opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej i kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej
  - postępowania w przypadku klienta odmawiającego leczenia i pójścia do przychodni – do stosowania przez pracowników socjalnych Ośrodka

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin

Zastępca Prezydenta

Szymon Chojnowski

Prezydent Miasta

Beata Moskal-Słaniewska